

Завичајни музеј
Петровац на Млави

Српских владара 163
12300 Петровац на Млави

тел: +381 (0)12 334 808
e-mail: muzejpetrovacnamlavi@gmail.com
web: muzej-petrovacnamlavi.org.rs

ЗАВИЧАЈНИ МУЗЕЈ

Број: _____

18
4.03

2013

ГОД.

ПЕТРОВАЦ

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ

Завичајног музеја – Петровац на Млави
за 2013. годину

Током 2013. године Завичајни музеј Петровац на Млави у потпуности је реализовао свој План и програм рада за ту годину. Поред стручних послова из музеолошке делатности, запослени у Завичајном музеју успешно су обављали све текуће и нове прописе у административном вођењу и пословању јавних установа.

ЗАШТИТА И ДОКУМЕНТАЦИЈА

Након пет година упорног слања Захтева за регистрацију Завичајног музеја као *установе заштите*, Министарство културе и информисања је 21. новембра 2013. донело Решење о образовању радне групе за утврђивање испуњености услова за обављање делатности Завичајног музеја у Петровцу на Млави. Добијањем статуса установе заштите покретних културних добара Завичајни музеј ће постати музеј у правом смислу те речи са већом одговорношћу и ингеренцијама на терену у оквирима надлежне територије. Трочлана Радна група (председник мр Сања Грујичић Цупаћ, саветник у Министарству културе и информисања и чланови: мр Адам Црнобрња, музејски саветник у Народном музеју у Београду и Никола Шеатовић, саветник у Министарству културе и информисања) је 13. децембра 2013. извршила непосредан увид у погледу испуњености посебних услова:

- **просторија** (канцеларије за кустосе, директора и секретара, изложбени простор, главни и помићни депои за музејске збирке)

- **техничке опреме** (сигурносни систем обезбеђења просторија - решетке и аларми, адекватна расвета у изложбеном простору, изложбене витрине и опрема за излагање различитих типова предмета, рачуарска опрема, основна опрема за превентивну конзервацију)

- **стручног кадра** (минимум три запослена са одговарајућом високом стручном спремом / VII-1 степен)

Завичајни музеј већ неколико година испуњава тражене услове, што је комисија усмено, на лицу места, потврдила. У току је завршетак процедуре по траженом Захтеву бр. 50/13, који се састоји од званичног сачињавања Извештаја о раду на терену, поменуте Комисије, на основу којег Министарство културе издаје Решење о испуњености услова. Поред тога, Народни музеј у Београду као централна установа заштите покретних културних добара, а на захтев Радне групе, послала је Министарству културе позитивно

мишљење о Завичајном музеју као установе културе која испуњава све услове да постане установа заштите.

За документацију о Петровцу и околини на старим фотографијама скенирано је у неколико наврата више докумената и тапија које је уступио сарадник Музеја Раде Обрадовић из Великог Поповца.

Рад у просторијама Старе основне школе, где се налази привремени депо Завичајног музеја, започео је 20. јуна и трајао је до 3. августа. Ова, 2013. година је друга година у којој се Беловоде истражују у оквиру међународног пројекта и Уговора који је Народни музеј из Београда (са својим партнерима Завичајним музејом из Петровца на Млави и Народним музејом из Пожаревца) потписао са Археолошким институтом универзитетског колеџа из Лондона. Овим Уговором о сарадњи, теренска истраживања на Беловодама трају две године. Трошкове свих теренских радова, као и смештај за бројнију археолошку екипу и ове године сносио је страни партнер у Пројекту. Мултидисциплинарни Пројекат ове године је уврстио и бројне стручњаке из иностранства, како за обраду керамичког материјала, тако и за рад на терену. На обради многобројног керамичког материјала ове године радила је и већа екипа археолога: Јасмина Живковић и Нина Дракуловић (од 20. 07. до 3. 08.), Неда Мирковић Марић (од 24. 06. до 3. 08.), Марија Савић (од 24. 06. до 26. 07.), Марија Свилар (од 24. 06. до 31. 07.), Силвија Амиконе (од 30. 06. до 31. 07.), Ларс Хајнц (од 25. до 31. 07.), Патрик Мек Квин (од 5. до 12. 07.). Због увођења новог начина пописивања и друге методологије рада, обрађена керамика 2012. године сада је поново урађена у новим екселовим табелама да би се применом статистичких пакета и формула које је смислила Силвија Амиконе, добили разни подаци како о самој керамици тако и о њеној продукцији, на пример, на годишњем нивоу и слично. Ове године обрађен је сав керамички материјал који је истражен 2012. и 2013. године из сонде 18. Евидентирано је преко 14500 комада керамичких посуда и издвојено 453 инвентара; атипични фрагменти (делови трбуха) су пребројани, а све је посебно измерено на вагама; већим деловима обода су мерени пречници обода и записиван је проценат очуваности. Обрађена керамика је спакована у кутије, а инвентари су пренети у Београд у Народни музеј да се технички сниме и на тај начин се комплетира документација.

Пошто Музеј нема запосленог етнолога, ангажован је дугогодишњи сарадник Завичајног музеја, Даница Ђокић, музејски саветник, етнолог Народног музеја у Пожаревцу, за потребе обраде новоприспелих предмета у етнологску збирку. Материјал је прегледан, део предмета је издвојен у студијски материјал, а на Е-картоне је инвентарисано 65 предмета који су у Музеј током последњих десет година путем поклона из године у годину обогаћивали етнографску збирку Завичајног музеја.

Збирке петровачког музеја, путем поклона и археолошког истаживања обogaћене су новим аквизицијама. Захваљујући теренским радовима на Беловодама, археолошка збирка је увећана за 30 предмета; поклонима појединаца из Петровца на Млави етнолошка збирка је обogaћена за један орман, ћилим и пар кумоша (Зорица Глигоровска), затим дрвени чекрк за намотавање пређе (Милош Конић), јастучницу и две торбе (Јаворка Ацић). Ликовна збирка Завичајног музеја је увећана за два рада (Милош Бајић, Мртва природа, комбинована техника, 1957. - опремљен рад; Чедомир Ставрић, Петровац, акварел). Поред тога, Станко Костић, ликовни уметник фотографије и члан УЛУПУДС-а, поклонио је Завичајном музеју 31 уметничку фотографију (дим. 50 x 70 цм) које су каширане на хамеру (70 x 100 цм). На тај начин формиран је још један Легат у Завичајном музеју.

За десет година рада Галерије Завичајног музеја – Петровац на Млави уприличен је пригодни поштански жиг, који је 26. 12. 2013. године коришћен на једном шалтеру петровачке поште за печатање одлазећих писама, пошиљки и других докумената.

ГЕОФИЗИЧКА ИСТРАЖИВАЊА

Међународним истраживачким пројектом, који се одвија у сарадњи Народног музеја из Београда и Института за археологију Универзитетског колеџа из Лондона (UCL), Велика Британија, предвиђена су и геофизичка снимања локалитета Беловоде. Средства за ове радове, предвиђена Пројектом, обезбедио је Институт за археологију Универзитетског колеџа из Лондона. Геофизичка снимања су обављена од 2. 11. до 9. 11. 2013. године. Снимљено је око 20 хектара, отприлике 1/5 од укупне површине локалитета. Носилац пројекта је Народни музеј из Београда, са партнерима: Народни музеј из Пожаревца и Завичајни музеј из Петровца на Млави. Геофизичка снимања су обавили сарадници Римско-Немачке комисије из Франкфурта на Мајни, партнери УЦЛ (UCL) из Лондона. Руководилац и организатор радова је био мр Душко Шљивар музејски саветник Народног музеја из Београда у сарадњи са Јасмином Живковић из Завичајног музеја у Петровцу на Млави. Тим геофизичара су предводили Патрик Мертл и Каи Радлофф, Франкфурт на Мајни, у сарадњи са Александром Јаблановићем археологом из Београда и Југославом Пендићем, студентом археологије из Београда. Коришћен је шестоканални уређај са којим се ручно управљало. За ово кратко време од неколико дана снимани су делови локалитета на северној и источној страни. Делови који нису захваћени радовима 2012. године. На овај начин је добијена комплексна, скоро заокружена, слика ових делова насеља са укупном скенираном површином од око 30 хектара. Према Пројекту предвиђено је да се комплети геофизичке документације уз стручне интерпретације руководиоца ових радова господина Кнута Расмана доставе Народному музеју у Београду.

АРХЕОЛОШКА ИСТРАЖИВАЊА

У оквиру међународног пројекта овододишњи радови на археолошком локалитету Беловоде одвијали су се од 24. 06. до 26. 07. 2013. године. Настављена су истраживања сонде XVIII. Археолошку екипу на терену и ове године чинили су: мр Душко Шљивар, музејски саветник у Народном музеју у Београду, представници УЦЈ: др Миљана Радивојевић и др Бенџамин Робертс, као и сарадници на пројекту, археолози: Мирослав Марић, Александар Јаблановић и Југослав Пендић. Првобитне димензије сонде XVIII од 5 x 5 метара су повећане, јер је урађено проширење од 3 x 2 метра по средини профила Б – Ц. Разлог су били ситни узорци бакарне шљаке нађени 2012. године и везани за овај део сонде. Узорци су издвојени флотацијом тешких фракција и детектовани анализама у Лондону. Проширење је копано до релативне дубине од 1,50 до 1,80 метара. Овде је праћена форма објекта, укопа, који је у млађим хоризонтима затворен хоризонтално наслојеним археолошким материјалом. У самој сонди културни слој се пратио до релативне дубине око 2,50 метара. Број покретних налаза који су издвојени за инвентар (Ц) из обе кампање износи око 130. У питању је класичан инвентар винчанске културе. Артефакти од камена, кремена, кости и доста антропоморфне пластике. Поједини примерци су, скоро, уникатни. Друга карактеристика је десетак налаза од опсидијана, одбици и неколико фрагментованих сечива, што количином превазилази све до сада прикупљене узорке са Беловода. Слојеви сонде су дали и доста узорака малахита, уз неколико перли од овог бакарног минерала. Ови налази су двојако прикупљани. Већи део радовима у сонди, а мањи део флотирањем и издвајањем тешких фракција. На исти начин, углавном из посебних целина су узимани и узорци за палеоботаничке и радиокарбон анализе.

ИЗЛОЖБЕНА ДЕЛАТНОСТ

Током 2014. године Завичајни музеј реализовао је 8 тематских изложби, из области археологије, историје, историје уметности и етнологије.

Од 26. 02. 2013. до 15. 04. 2013. успешно је реализована изложба „**Populus Romanus**“, на којој су публици представљени предмети из Античке збирке Завичајног музеја у Јагодини. Аутори изложбе су Радован Петровић, кустос- и Соња Перић, такође кустос-археолог. Изложбу су пратили археолошки филмови на тему античког Рима, постери са илустрацијама на ту тему, као и адекватне публикације у виду флајера. Изложба је била изузетно посећена, а сходно тематици и музеолошком решењу презентације изложеног материјала, изложба је била интересантна за млађе посетиоце

Завичајног музеја, што се одразило кроз интензивну посету предшколске и школских установа општине Петровац на Млави.

Поводом дана рођења истакнутог стрип цртача и **илустратора Божидара Боже Веселиновића (1921-1995), 17. 04. 2013.** године у Галерији Музеја приређена је **ретроспективна изложба** његовог уметничког стваралаштва. Циљ изложбе био је рехабилитовање овог изузетног стрип цртача / илустратора, али и сликара, афирмисаног и цењеног на уметничкој сцени тадашње Југославије, друге половине XX века. Захваљујући сарадњи са супругом Веселиновића, Радмилом Веселиновић, и његовим рођаком Зораном Илићем публици су приказани цртежи, слике, књижевне илустрације, као и део „Легата Радмиле Веселиновић“ који се од 2006. године чува у Завичајном музеју у Петровцу на Млави. Сходно тематици изложбе садржај је био прилагођен најмлађим посетиоцима Завичајног музеја, тако да су успешно реализоване **Радионице илустрација** у Галерији музеја током трајања изложбе до **15. 05. 2013.** године.

У оквиру манифестације „Ноћ музеја“ 2013. Завичајни музеј учествовао је изложбом **„Милош Бајић - између апстрактног и реалног“**, од **18. 05. 2013. до 20. 06. 2013.** године. Петровачка публика имала је прилике да види више од 50 радова једног од првих апстрактних сликара и носиоца савремених токова послератне уметности XX века на овим просторима. Изложени радови припадају породичној колекцији Бајић, власника Јесенке и Дарка Бајића. Том приликом приређена је и прва промоција ликовног есеја „Како се отварао пут цртежа“, који је за живота написао/насликао проф. Милош Бајић. Током вечери испред музеја приказивао се документарни филм о овом ликовном великану домаће сцене, „Паралелни токови“, у режији Дарка Бајића.

У оквиру прославе Дана општине Петровац на Млави, у сарадњи са Барбаром Ивковић, професором историје у Средњој школи Младост, реализована је документарно-историјска изложба **Петровац на Млави – настанак и развој од XIX века до II светског рата**, која је 27. маја отворена у Холу средње школе Младост.

Током јула, августа и септембра месеца у Галерији Завичајног музеја, сходно текућим истраживањима на локалитету Беловоде код Великог Лаола, били су изложени предмети пронађени у последње три године истраживања.

Од **9. 10. 2014.** до **30. 11. 2013.** године приређена је изложба предмета из Етнолошке збирке Завичајног музеја, под називом **„Текстилна радиност“**. Аутор изложбе је етнолог Даница Ђокић, музејски саветник Народног музеја у Пожаревцу и дугогодишњи сарадник Завичајног музеја Петровац на Млави. Поред предмета из збирке, изложена је и неколицина позајмљених предмета од суграђана. Сви изложени предмети су

стручно обрађени и адекватно презентовани. Успешност изложбе резултирала је гостовањем исте у пожаревачком музеју, као и заказаним гостовањем у Зајечару.

Од **6. 12. 2013.** до **20. 12. 2013.** године приређена је изложба ликовних радова Чедомира Ставрића, дизајнера и сликара из Петровца на Млави, под називом „**Не баш сасвим обична прича**“. Ставрић се овај пут публици представио са 30 радова у комбинованој техници, са мотивима предела овог краја, као и портретима Петровчана. Изложба је била изузетно посећена.

Поводом 10 година рада Галерије и изложбене делатности Завичајног музеја, **26. 12. 2013.** године приређена је изложба „**Легат Станка Костића**“. Ликовни уметник фотографије Станко Костић поклонио је Завичајном музеју 31 уметничку фотографију, из пет циклуса свог досадашњег стваралаштва. Тим чином оформљен је нови Легат у Завичајном музеју, са циљем баштињења признатог уметничког деловања уметника са простора петровачке општине. Поред репрезентативног каталога, посетиоци су имали прилике да одгледају и краткометражни документарни филм о десетогодишњем раду Галерије Завичајног музеја. Аутори филма су Чедомир Ставрић и Милан Јенић.

Посећеност свих излози била је на завидном нивоу. Просечна посећеност једне тематске изложбе у Галерији Завичајног музеја броји 200 посетилаца.

ПЕДАГОШКО-ПРОПАГАНДНИ РАД

Сходно програму пословања и рада, као и други музеји у земљи, и Завичајни музеј Петровац на Млави је формирао Педагошко-пропагандно одељење, које је 2013. године и статутарно формулисано. До јануара 2013. године педагошка делатност Завичајног музеја обављана је спорадично. Од јануара 2013. године Завичајни музеј је интензивирао рад са посетиоцима предшколског, школског и средњошколског узраста, чиме је указана и потреба за формализовање Педагошко-пропагандног одељења.

Педагошко-пропагандну делатност Завичајног музеја обављају кустоси тог музеја, с обзиром на ограничени број запослених у музеју. И поред тога, трудом свих запослених у Завичајном музеју, 2013. године реализовано је више Радионица за децу и организованих посета, него претходне 3 године заједно. Наиме, водило се рачуна да одабир изложби и начин презентације изложеног материјала буде у већој мери прилагођен млађим посетиоцима и применљив у разноврсним садржајима Радионица. То се показало као, и више него успешан вид сарадње са свим школама општине Петровац на Млави, као и

предшколском установом „Галеб“, којима је на тај начин приближен рад и музеја као установе културе и заштите наслеђа.

У 2013. години, укупно је реализовано тридесет Радионица са децом, на којима су сва деца активно учествовала у изради илустрација, копија фигурина са Беловода, прављења колажа; и десет групних организованих посета основаца, као и десет одељења Средње школе Младост.

Такође, у оквиру педагошке делатности Завичајни музеј учествовао је у реализацији Дечије недеље, уступивши фоаје музеја као изложбени простор за дечије радове.

У оквиру јавног презентовања културне баштине општине Петровац на Млави путем медија, поред редовног бележења текућих активности Музеја од стране локалних медија, Завичајни музеј узео је учешће у следећим емисијама:

1. „Простор“, аутор Светислав Станкић, РТВ БН
2. Моја лепа Србија, РТС 1 и РТС 2
3. Енциклопедија за радознале, РТС 1

У наведеним емисијама Завичајни музеј је у сарадњи са Туристичком организацијом општине Петровац на Млави презентовао културно-историјско наслеђе, заједно са туристичком понудом и природним богатством општине Петровац на Млави.

У више наврата писани медији бележили су рад Завичајног музеја („Магазин“, „Политика“, „Нова реч“, „Блиц“)

Рад педагошко-пропагандног одељења Завичајног музеја Петровац на Млави огледа се и у праћењу и учествовању у раду друштвених мрежа - редовним ажурирањем сајта и фејсбука Музеја као главним видовима савремене комуникације.

МУЗЕЈСКА БИБЛИОТЕКА

Библиотека Завичајног музеја је у 2013. години набавила 20-ак стручних публикација (куповином, разменом и поклонима појединаца). Завичајни музеј је у размену на 34 адресе појединаца и музеја са којима има успостављену међумузејску и међубиблиотечку размену послао свој каталог који је био пратећи за изложбу Текстилна

радиност. У инвентарну књигу музејске библиотеке пописано 40 наслова који су у музеј доспели претходних година (већину је поклонио Раша Перић из Петровца)

ОДРЖАВАЊЕ ПРОСТОРИЈА И ОПРЕМЕ ЗА РАД

Од основних средстава за рад и реализацију програма обновљено је следеће:

- Реновирана је расвета у изложбеном простору Завичајног музеја, чиме су поново стечени адекватни услови за изложбену делатност.
- Набављена је нова рачунарска опрема која је била неопходна за даљи рад кустоса музеја и реализацију програма пословања музеја.
- Набављене су две полице за помоћни депо у згради Старе поште, и мапе за чување новог Легата.

Директор Завичајног музеја
Петровац на Млави

Милица Илић
Милица Илић